

На основу члана 12. став 2. тач. 1) и 2) и став 4. Закона о науци и истраживањима („Службени гласник РС“, број 49/19) и Закључка Националног савета за научни и технолошки развој број: 06-00-82/2022-14/1 од 25.02.2022. године, министар просвете, науке и технолошког развоја доноси

**ПРОГРАМ ИНСТИТУЦИОНАЛНОГ ФИНАНСИРАЊА АКРЕДИТОВАНИХ
ИНСТИТУТА ЧИЈИ ЈЕ ОСНИВАЧ РЕПУБЛИКА СРБИЈА, АУТОНОМНА
ПОКРАЈИНА, ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ И ИНСТИТУТА ЧИЈИ ЈЕ
ОСНИВАЧ СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ
И ПРОГРАМ ИНСТИТУЦИОНАЛНОГ ФИНАНСИРАЊА ИНСТИТУТА ОД
НАЦИОНАЛНОГ ЗНАЧАЈА ЗА РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ**

Члан 1.

Овим програмима, у складу са Законом о науци и истраживањима („Службени гласник РС“, број 49/19), уређују се питања од значаја за реализацију истих и разрађују приоритети и индикатори за евалуацију рада акредитованих института чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе и Српска академија наука и уметности и института од националног значаја за Републику Србију (даљи заједнички назив: институт) као и друга питања од значаја за реализацију ових програма укључујући права и обавезе истраживача на акредитованим факултетима у погледу заснивања и дужине трајања радног односа.

Члан 2.

Циљ ових програма (даљи заједнички назив: програм) је да се у складу са Стратегијом научног и технолошког развоја Републике Србије за период од 2021. до 2025. године „Моћ знања“ унапреди научноистраживачки и иновациони систем Републике Србије тако да се:

- оснаже научноистраживачке институције како би биле препознатљиве и конкурентне на националном и међународном нивоу и да самостално решавају комплексне проблеме и друштвене изазове из свог делокруга рада;
- ојачају истраживачки тимови ради учествовања у конкуритивним пројектима и стварању нових знања, технологија и радних места;
- оствари динамичан развој науке, технолошког развоја и иновација;
- повећа ефикасност коришћења ресурса научноистраживачког система;
- негује врхунски квалитет науке и технолошког развоја и оствари сарадња са привредом у циљу јачања њене конкурентности;
- фокусирају истраживања на друштвене изазове и приоритете;
- јачање међународне сарадње ради препознавања институција и истраживача у међународном истраживачком простору.

Члан 3.

У складу са законом, а ради реализације циљева из члана 2. овог програма, институти рад обављају на начин:

1) да сачине петогодишњи програм научноистраживачког рада, а институти од националног значаја за Републику Србију да сачине десетогодишњи програм

научноистраживачког рада и прилагођавају га постигнутим резултатима, циљевима и новонасталим околностима;

2) да идентификује, анализира и развија нова поља истраживања;

3) да делује у оним пољима која ће глобално бити препозната као најперспективнија, кроз формирање нових истраживачких група, центара, лабораторија и адекватно ангажовање људских ресурса, посебно афирмацијом научноистраживачког подмлатка кроз посебне програме и опреме;

4) да привлачи и задржава истраживаче из земље, дијаспоре, региона и света чије квалификације, рад и резултати могу да допринесу побољшању научних резултата, остварењу циљева и ефикаснијем развоју научноистраживачке организације;

5) да прати и извештава јавност о најновијим достигнућима у науци и технологији и објективно презентује постигнуте резултате, као и науку и истраживања у целини;

6) да истраживачки рад спроводи у складу са принципима отворене науке, да обезбеди, развијају и одржавају институционалне репозиторијуме за депоновање резултата научноистраживачког рада;

7) да се придржава принципа родне равноправности у науци и истраживањима, као и у стручним органима одлучивања;

8) да се у научноистраживачком раду придржавају начела утврђених Кодексом понашања у научноистраживачком раду, као и других начела утврђених посебним прописима;

9) да одржава, унапређује научну и другу инфраструктуру, да припрема предлоге пројеката за научно и инфраструктурно проширење капацитета за финансирање кроз националне и међународне фондове;

10) да идентификују и благовремено пројектују потребе за обезбеђивањем и одржавањем научноистраживачке опреме и простора за научноистраживачки рад;

11) да активно сарађује са другим научноистраживачким организацијама и привредом;

12) да се активно укључује у међународне токове и да успоставља и одржава међународну сарадњу;

13) да у складу са специфичностима области истраживања активно ради на комерцијализацији резултата истраживања;

14) да сачине петогодишњи извештај, односно институт од националног значаја петогодишњи и десетогодишњи извештај, почев од пете године примене овог програма;

15) да одржава и редовно ажурира интернет презентацију.

Поред реализације циљева из става 1. тачке 1) до 15) овог члана, институти од националног значаја за Републику Србију, улога истих је развој општег фонда знања, подизање техничко-технолошког нивоа, валоризовање резултата истраживања и ширење сазнања, образовање и оспособљавање кадрова за научноистраживачки рад, који ће кроз формирање мреже и научну сарадњу реализовати заједнички рад на:

- планирању и реализацији научних програма, у циљу успешног спровођења научне политике и рационалног коришћења кадровских и материјалних потенцијала;
- заједничко коришћење научноистраживачке опреме у циљу реализације заједнички договорених активности;
- ангажовање и усмерено повезивање постојећих кадрова у правцу развоја и примењивања нових знања, ради успешне сарадње са другим сродним институцијама у земљи и иностранству;

- да по захтеву оснивача оснажује процесе креирања јавних политика и законских оквира заснованих на чињеницама, кроз примену научних метода и резултата.

Реализацијом циљева овог програма оснажиће се и реформисати научноистраживачке институције, као и истраживачки тимови и истраживачи и тиме створити услови да наука и истраживање остваре водећу улогу у развојном путу Републике Србије као друштва заснованом на знању.

Члан 4.

У циљу реализације обавеза из члана 3. програма, научноистраживачки рад института, одвијаће се према следећим областима истраживања:

I. ОСНОВНА И ПРИМЕЊЕНА ИСТРАЖИВАЊА:

Основна и примењена истраживања одвијају се кроз следеће научне области и гране:

1. Природне и математичке науке:
  - 1.1. Физика
  - 1.2. Хемија
  - 1.3. Биологија
  - 1.4. Математика, компјутерске науке и механика
  - 1.5. Геонауке и астрономија
2. Медицинске науке
3. Хуманистичке науке
  - 3.1. Историја, археологија, етнологија и остале хуманистичке науке
  - 3.2. Језик и књижевност
4. Друштвене науке
  - 4.1. Право, економија и политичке науке
  - 4.2. Филозофија, психологија, педагогија, социологија и остале друштвене науке

II. ТЕХНОЛОШКИ РАЗВОЈ

Истраживања у области технолошког развоја одвијају се кроз следеће научне области и гране:

5. Техничко-технолошке науке
  - 5.1. Електроника, телекомуникације и информационе технологије
  - 5.2. Енергетика, рударство и енергетска ефикасност
  - 5.3. Материјали и хемијске технологије
  - 5.4. Машинство и индустријски софтвер
  - 5.5. Саобраћај, урбанизам и грађевинарство
  - 5.6. Заштита и коришћење вода, земљишта и ваздуха
6. Биотехничке науке:
  - 6.1. Биотехнологија и пољопривреда

Члан 5.

Индикатори за евалуацију рада института, у складу са чланом 111. Закона о науци и истраживањима („Службени гласник РС“, број 49/19), су укупна цитираност и укупна средства која институт добија по свим основама.

Индекс квалитета рада института се формира на следећи начин:

- 1) За научне институте цитираност учествује са 90%, а укупна финансијска средства учествују са 10%.
- 2) За истраживачко-развојне институте укупна финансијска средства учествују са 70%, а цитираност учествује са 30%.

Под укупном цитираношћу се подразумева збирна цитираност свих радова на којима је потписан најмање један истраживач запослен у институту, уз обавезу да на раду буде наведена афилијација. Укупна цитираност за текућу годину се рачуна у односу на све радове објављене у последњих 10 година (предвиђено је коришћење следећих база: Scopus, Web of Science или Google Scholar, с тим што институт има обавезу да се за једну базу определи у почетној години евалуације и иста ће се користити до краја периода оцењивања).

Под укупним средствима подразумевају се сва средства које институт оствари по свим основама у складу са законом.

У складу са чланом 111. Закона о науци и истраживањима, којим је прописано узимање у обзир специфичности научне области и дисциплина, за институте из области хуманистичких наука за оцену квалитета научноистраживачког рада у обзир ће се узимати параметри за оцену из годишњих извештаја тих института у периоду првих пет година примене овог програма. Министарство просвете, науке и технолошког развоја ће упоредо преко стручних тела анализирати и друге индикаторе из става 2, тачка 1) и 2), овог члана, у циљу израде одговарајућих анализа за област хуманистичких наука. Цитираност се неће узимати у обзир уколико је то повољније за институт.

При оцени квалитета научноистраживачког резултата, у области друштвених и хуманистичких наука, у складу са Кодексом понашања у научноистраживачком раду, посебно ће се водити рачуна о националном, историјском, културном и друштвеном значају, регионалној или међународној релевантности резултата и очувању домаће културне и научне баштине, а у области друштвених наука водиће се рачуна и о доприносу научноистраживачких резултата у решавању друштвених проблема и државних потреба (кроз остваривање резултата из категорије M120).

Начин израчунавања индекса квалитета рада института на годишњем нивоу, као пример је ближе описан у Прилогу 1, који је саставни део овог програма.

Члан 6.

Уколико индекс квалитета рада института превазилази 20% средње вредности претходног четворогодишњег периода, институт добија повећање материјалних трошкова истраживања из члана 108. став 1. тачка 4) у износу до 5%, а изузетно и више од 5% уколико средства предвиђена програмима то дозвољавају у складу са ликвидним могућностима буџета.

Подаци за евалуацију рада института ће се прикупљати почев од 2024. године. На основу ових података ће се формирати основни индекс квалитета рада института. Након тога за сваку наредну годину примењују се одредбе овог члана, с тим што се увек узимају у обзир последње четири године.

Начин израчунавања индекса квалитета рада института на четворогодишњем нивоу, као пример је ближе описан у Прилогу 2, који је саставни део овог програма.

Члан 7.

У случају да индикатори из члана 5. став 2. тачке 1) и 2) расту у односу на претходну годину, институт стиче услов за повећање финансијских средстава за материјалне трошкове истраживања, у складу са расположивим средствима у буџету.

За повећање буџета институту потребно је да Национални савет за научни и технолошки развој да позитивно мишљење, у складу са чланом 16. став 1. тачка 9) Закона о науци и истраживањима.

Члан 8.

Петогодишњи извештај рада института садржи следеће:

1) основни подаци (назив, адреса, име одговорног лица, матични број, ПИБ, датум акредитације, број запослених по научним и стручним звањима, број административно-техничког и помоћног особља, подаци о пословном простору);

2) број ангажованих истраживача са структуром по звањима, број истраживача повратника из иностранства, број истраживача страних држављана, број истраживача који су на усавршавању у иностранству, број истраживача који су докторирали у претходној календарској години, број истраживача ангажованих на пројектима Фонда за науку и Фонда за иновациону делатност, број истраживача ангажованих на међународним билатералним и мултилатералним пројектима;

3) број и категорије објављених резултата истраживања у складу са Законом о науци и истраживањима и правилником којим се уређује поступак и начин вредновања и квантитативно и квалитативно исказивање научноистраживачких резултата истраживача;

4) реализација плана за привлачење капиталних инвестиција са пропратном документацијом (применљиво на институте којима је пренето вршење инвеститорских права);

5) број и врста организованих научних скупова, одржана пленарна предавања и предавања по позиву, реализовани студијски боравци и усавршавање истраживача и реализовани студијски боравци страних истраживача;

6) број поднесених пријава пројеката, број пројеката финансираних из националних извора и број пројеката финансираних из међународних односно мешовитих извора;

7) реализована међународна сарадња (описно);

8) реализована сарадња са привредом (описно);

9) реализована сарадња са другим академским институцијама (описно);

10) учешће у реализацији програма других министарстава и организација (описно);

11) реализоване активности у дисеминацији, промоцији и популаризацији резултата (јавне трибине и скупови, предавања, медији, представљање издања и др);

12) одбрањени докторски и мастер радови;

13) реализована наставна активност (учешће истраживача у настави, организовање наставе, менторства и учешће у комисијама за одбрану докторских и мастер теза);

14) реализована издавачка делатност и библиотечка размена;

15) подаци на основу којих се формира индекс квалитета рада (навести коришћене базе цитираности, навести укупну цитираност, навести до пет најцитиранијих група/лабораторија/одељења/центра, навести до пет најцитиранијих истраживача, навести све изворе прихода са износима по следећим категоријама: буџетска средства кроз институционално финансирање, буџетска средства кроз Фонд за науку, друга буџетска средства, средства са међународних пројеката, друга сопствена средства);

16) поређење са сличном институцијом у региону (описно);

17) квалитативна процена усклађености остварених резултата са планом рада.

Петогодишњи извештај институти ће достављати Министарству просвете, науке и технолошког развоја путем електронске апликације на посебном формулару, које ће дефинисати ово министарство у години у којој истиче петогодишњи период извештавања.

Национални савет за научни и технолошки развој даје мишљење на петогодишњи извештај института о реализацији програма институционалног финансирања, након претходно прибављеног мишљења матичних научних одбора. Након прибављеног мишљења Националног савета, одлуку доноси министар.

Члан 9.

Годишњи план рада института се доноси на основу дугорочног програма рада института, у складу са законом, а садржај формулара годишњег плана рада и извештаја о раду института и рокови за њихово достављање утврђени су Уредбом о нормативима и стандардима расподеле средстава акредитованим научноистраживачким организацијама („Службени гласник РС”, број 90/19).

Процена научноистраживачког рада истраживача у истраживачким и научним звањима запослених у акредитованим факултетима, вршиће се према годишњим извештајима о научноистраживачком раду, поднетим у складу са Уредбом о нормативима и стандардима расподеле средстава акредитованим научноистраживачким организацијама („Службени гласник РС”, број 90/19).

Члан 10.

Институти ће са истраживачима закључивати уговор о раду, у складу са чланом 99. Закона о науци и истраживањима („Службени гласник РС”, број 49/19).

Члан 11.

До доношења одговарајућег прописа о високом образовању, на права и обавезе истраживача на акредитованим факултетима у погледу заснивања и дужине трајања радног односа на факултету, сходно ће се примењивати члан 99. ст. 2. и 5. Закона о науци и истраживањима („Службени гласник РС”, број 49/19), а у вези са чланом 102. ст. 2. и 3. тог закона.

У складу са ставом 1. овог члана, а у циљу изједначавања положаја истраживача запослених на институтима и факултетима у односу на дужину периода на који се закључује уговор о раду, факултети ће са истраживачима у научним, односно у истраживачким звањима, изабраним на научна радна места: научни сарадник и виши научни сарадник и истраживачка радна места: истраживач - приправник и истраживач – сарадник, закључивати уговор о раду за период трајања звања, с обавезом спровођења поновног избора (реизбора) или унапређења у више звање, у роковима за које се одговарајуће научно, односно истраживачко звање стиче, осим за звање научног саветника, за које се уговор о раду закључује на неодређено време.

Члан 12.

Одредбе овог програма примењиваће се и на сва друга права и обавезе везане за научноистраживачки рад акредитованих факултета, уколико та питања нису уређена другим законом, Уредбом из члана 9. овог програма или уговором из члана 135. став 2. Закона о науци и истраживањима, до доношења прописа или другог акта којим ће се

уредити питања финансирања научноистраживачког рада на факултетима чији је оснивач Република Србија.

Члан 13.

На сва друга права и обавезе института која нису уређена овим програмом, примењиваће се Закон о науци и истраживањима („Службени гласник РС“, број 49/19).

Члан 14.

Овај програм ступа на снагу даном доношења и објављује се на сајту Министарства просвете, науке и технолошког развоја www.mprn.gov.rs.

**ПРВИ ПОТПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ
И МИНИСТАР**

Бранко Ружић

Број: 451-03-68/2022-14/1
Датум: 25.02.2022. године

ПРИМЕР ПРОРАЧУНА ИНДЕКСА КВАЛИТЕТА РАДА ИНСТИТУТА НА ГОДИШЊЕМ НИВОУ

Пример израчунавања индекса квалитета рада института:

- 1) Научни институт „Аристотел“ је током 2019. године остварио следеће резултате
- Укупни приход 200.000.000 динара
  - Цитираност 980

Током 2020. године је остварио следеће резултате

- Укупни приход 250.000.000 динара
- Цитираност 1040

Рачун индекса квалитета:

$$\text{Индекс}_{2020} = \text{Приход}_{2020} / \text{Приход}_{2019} * 0,1 + \text{Цитир}_{2020} / \text{Цитир}_{2019} * 0,9$$

$$\text{Индекс}_{2020} = 250.000.000/200.000.000*0,1+1040/980*0,9 = 1,08012040 \approx 1,08$$

Током 2021. године је остварио следеће резултате

- Укупни приход 350.000.000 динара
- Цитираност 680

- 2) Истраживачко-развојни институт „Архимед“ је током 2019. године остварио следеће резултате

- Укупни приход 400.000.000 динара
- Цитираност 670

Током 2020. године је остварио следеће резултате

- Укупни приход 350.000.000 динара
- Цитираност 540

Рачун индекса квалитета:

$$\text{Индекс}_{2020} = \text{Приход}_{2020} / \text{Приход}_{2019} * 0,7 + \text{Цитир}_{2020} / \text{Цитир}_{2019} * 0,3$$

$$\text{Индекс}_{2020} = 350.000.000/400.000.000*0,7+540/670*0,3 = 0,8542910 \approx 0,86$$

ПРИМЕР ПРОРАЧУНА ИНДЕКСА КВАЛИТЕТА РАДА ИНСТИТУТА НА ЧЕТВОРОГОДИШЊЕМ НИВОУ

Пример израчунавања индекса квалитета рада института:

- 3) Научни институт „Аристотел“ је у четворогодишњем периоду остварио просечне резултате. године остварио следеће резултате

- Укупни приход 200.000.000 динара
- Цитираност 980

Током наредне. године је остварио следеће резултате

- Укупни приход 250.000.000 динара
- Цитираност 1040

Рачун индекса квалитета:

$$\text{ИндексТ} = \text{ПриходТ} / \text{ПриходТ-1до4} * 0,1 + \text{ЦитирТ} / \text{ЦитирТ-1до4} * 0,9$$

$$\text{ИндексТ} = 250.000.000/200.000.000*0,1+1040/980*0,9 = 1,0801020 \approx 1,08$$

Током наредне+1 године је остварио следеће резултате

- Укупни приход 350.000.000 динара
- Цитираност 680

- 4) Истраживачко-развојни институт „Архимед“ је у четворогодишњем периоду остварио просечне резултате. године остварио следеће резултате

- Укупни приход 400.000.000 динара
- Цитираност 670

Током наредне. године је остварио следеће резултате

- Укупни приход 350.000.000 динара
- Цитираност 540

Рачун индекса квалитета:

$$\text{ИндексТ} = \text{ПриходТ} / \text{ПриходТ-1до4} * 0,7 + \text{ЦитирТ} / \text{ЦитирТ-1до4} * 0,3$$

$$\text{ИндексТ} = 350.000.000/400.000.000*0,7+540/670*0,3 = 0,8542910 \approx 0,86$$